

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos krašto
apsaugos ministro
2007 m. gruodžio 3 d.
įsakymu Nr. V-1207
(Lietuvos Respublikos krašto
apsaugos ministro 2016 m.
vasario 8 d.
įsakymo Nr. V-111 redakcija)

REINTEGRACIJOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Reintegracijos krašto apsaugos sistemoje tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato psichologinių ir socialinių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti grįžusių iš tarptautinės operacijos, specialiosios misijos ar ilgalaikio plaukiojimo (toliau viskas kartu – tarptautinė operacija) karių, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – tarnautojai), psichologinę gerovę, jiems prisitaikant prie tarnybos, šeimos ir kitos socialinės aplinkos, rūšis, taikymo sąlygas ir tvarką.

[Pakeitimas 1 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

2. Reintegracijos priemonės teikiamos Lietuvos kariuomenės Dr. Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos (toliau – KMT) Karių reabilitacijos centre (toliau – KRC) ir kitose krašto apsaugos sistemos (toliau – KAS) institucijose ar jų padaliniuose, kuriuose tarnauja (dirba) iš tarptautinių operacijų grįžę kariai ir tarnautojai, taip pat poilsio ir sveikatingumo paslaugas teikiančiose įstaigose (toliau – kitos sveikatingumo įstaigos).

3. Pradedant teikti reintegracijos priemones iš tarptautinių operacijų grįžusiems kariams ir tarnautojams, atliekamas jų psichologinės būklės vertinimas KMT Karo medicinos centre (toliau – KMC), siekiant numatyti tinkamas psichologinio poveikio priemones.

II SKYRIUS KARIŲ IR TARNAUTOJŲ PSICHOLOGINĖS BŪKLĖS PO TARPTAUTINĖS OPERACIJOS VERTINIMAS

4. Pirminis karių ir tarnautojų psichologinės būklės vertinimas KAS institucijos, kurioje jie tarnauja, siuntimu atliekamas medicininio patikrinimo KMC metu, jiems grįžus iš tarptautinės operacijos, ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų.

5. Kariai, atvykę į medicininį patikrinimą, pateikia informaciją apie tarptautinės operacijos metu patirtus trauminius įvykius, kurią laisva forma parengia tiesioginis jų vadas. Tarnautojai į medicininį patikrinimą atvyksta turėdami jų pasirinktos asmens sveikatos priežiūros įstaigos (šėimos arba vidaus ligų gydytojo) išduotą sveikatos apsaugos ministro patvirtintos formos pažymą (forma Nr. 027/a) apie jų sveikatos būklę (toliau – civilių sveikatos pažyma).

6. Pagal psichologinę būklę karius ir tarnautojus KMT psichologas skirsto į keturias asmenų rizikos grupes:

6.1. pirma grupė – asmenys, patyrusieji nedidelį stresą;

6.2. antra grupė – asmenys, patyrusieji stresą, kuriems būdingi rizikos veiksniai, galintys sukelti funkcinių, organinių ir psichikos sveikatos sutrikimų;

6.3. trečia grupė – asmenys, patyrusieji trauminį stresą, kurių darbinė ir socialinė adaptacija sunkesnė;

6.4. ketvirta grupė – asmenys, patyrusieji labai stiprų stresą, sukėlusį kritinę būseną, turintys psichikos sveikatos sutrikimų, kurių darbinė ir socialinė adaptacija yra sutrikusi.

7. Karius ir tarnautojus, priskirtus tvarkos aprašo 6.3 ir 6.4 papunkčiuose išvardytoms asmenų grupėms, jų sutikimu KMT psichologas siunčia konsultuotis pas gydytoją psichiatrą.

8. Pirminio karių ir kitų tarnautojų psichologinės būklės vertinimo rezultatai ir išvada įforminami KMT vado nustatyta tvarka ir pateikiami KMC gydytojui, atsakingam už prevencinę reabilitaciją, taip pat KMT psichologui.

9. Tvarkos aprašo 6.2, 6.3 ir 6.4 papunkčiuose išvardytų asmenų grupėms priskirtų karių ir tarnautojų psichologinę būklę pakartotinai, praėjus trim mėnesiams po tarptautinės operacijos pabaigos, tvarkos apraše nustatyta tvarka vertina KMT psichologas,.

III SKYRIUS

REINTEGRACIJOS PRIEMONĖS IR JŲ APIMTIS

10. Kariams, tarnautojams ir kitiems asmenims, nurodytiems Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 65¹ straipsnyje (toliau – šeimų nariai) KRC ar kitose sveikatingumo įstaigose taikomos šios reintegracijos priemonės:

10.1. psichologinės priemonės, padedančios sumažinti neigiamą dalyvavimo tarptautinėje operacijoje poveikį psichologinei savijautai ir prisitaikyti pakitusioje aplinkoje:

10.1.1. individualios psichologinės konsultacijos – ne daugiau kaip viena konsultacija per dieną;

10.1.2. grupinės psichologinės konsultacijos – ne daugiau kaip dvi konsultacijos per savaitę;
10.1.3. relaksacijos terapija — ne daugiau kaip vienas relaksacijos terapijos seansas per dieną;

10.1.4. edukacinės priemonės: paskaitos, seminarai ir kiti užsiėmimai psichologinėmis temomis – ne daugiau kaip du užsiėmimai per savaitę;

10.2. socialinės priemonės:

10.2.1. poilsis (apgyvendinimas ir maitinimas);

10.2.2. sveikatingumo paslaugos: pirčių, baseinų, vandens procedūrų ir kitos sveikatingumo paslaugos, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. V-75 „Dėl Sveikatingumo paslaugų rūšių sąrašo ir sveikatingumo paslaugų teikimo reikalavimų patvirtinimo“ – ne daugiau kaip 2 priemonės per savaitę;

10.2.3. kūno kultūros paslaugos (fiziniai pratimai sporto salėje ar kitoje fiziniams pratimams atlikti tinkamoje vietoje) – ne daugiau kaip 2 priemonės per savaitę;

10.2.4. išvykos, ekskursijos (kultūrinių, istorinių, pramoginių ir kitų objektų lankymas);

10.2.5. vaikų užimtumo paslaugos: stalo ir (ar) kiti žaidimai;

10.2.6. informaciniai leidiniai, sveikinimo, padėkos atvirukai;

10.2.7. vaikams skirtos atminimo dovanėlės.

[Papildymas: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

11. KAS institucijose ar jų padaliniuose, kuriuose tarnauja (dirba) iš tarptautinių operacijų grįžę kariai ir tarnautojai, taikomos šios reintegracijos priemonės:

11.1. individualios psichologinės konsultacijos kariams ir tarnautojams – ne daugiau kaip viena konsultacija per dieną, šeimų nariams – ne daugiau kaip viena konsultacija per savaitę;

11.2. grupinės psichologinės konsultacijos kariams, tarnautojams ir šeimų nariams – ne daugiau kaip 10 konsultacijų per visą reintegracijos laiką;

11.3. edukacinės priemonės: paskaitos, seminarai ir kiti užsiėmimai psichologinėmis temomis kariams ir tarnautojams – ne daugiau kaip 5, šeimų nariams – ne daugiau kaip 2 užsiėmimai per visą reintegracijos laiką.

IV SKYRIUS

REINTEGRACIJOS SĄLYGOS

12. Reintegracija KRC ar kitose sveikatingumo įstaigose kariams taikoma jų reabilitacijos ir (ar) reintegracijos ar kasmetinių atostogų metu ar kitu laisvu nuo tarnybos laiku, tarnautojams – jų kasmetinių, kitų atostogų metu ar kitu laisvu nuo darbo laiku.

[Pakeitimas 12 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

13. Reintegracija organizuojama 6 mėnesių laikotarpiu kariams ar tarnautojams grįžus iš tarptautinių operacijų:

13.1. kariams grįžus iš tarptautinių operacijų ne vėliau kaip per 2 mėnesius vienos arba dviejų savaitių trukmės (priklausomai nuo jų psichologinės būklės vertinimo rezultatų) reintegracija organizuojama KRC arba kitoje sveikatingumo įstaigoje, jei dėl vietų stokos nėra galimybės reintegracijos priemonių teikti KRC; kitu laikotarpiu tarnybos (darbo) metu ar po tarnybos (darbo) organizuojamos reintegracijos priemonės, nurodytos tvarkos aprašo 11 punkte;

[Pakeitimas 13.1 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

13.2. tarnautojams grįžus iš tarptautinės operacijos ne vėliau kaip per 4 mėnesius vienos savaitės arba dviejų savaitių trukmės (priklausomai nuo jų psichologinės būklės vertinimo rezultatų) reintegracija organizuojama KRC arba kitoje sveikatingumo įstaigoje, jei dėl vietų stokos nėra galimybės reintegracijos priemonių teikti KRC; kitu laikotarpiu organizuojamos reintegracijos priemonės, nurodytos tvarkos aprašo 11 punkte;

[Pakeitimas 13.2 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

13.3. grįžusių iš tarptautinės operacijos karių ir tarnautojų šeimų nariams reintegracija organizuojama atvykus jiems kartu su kariais ir tarbnautojais.

14. Reintegracijos priemonės, nurodytos tvarkos aprašo 10–11 punktuose, apmokamos iš KMT šiam tikslui skirtų asignavimų. Kitose sveikatingumo įstaigose kariams, tarnautojams ir jų šeimų nariams teikiamos reintegracijos priemonės apmokamos vadovaujantis sveikatingumo įstaigų pateiktais dokumentais, kurie numatyti KMT ir šių įstaigų sudarytose sutartyse. Tvarkos aprašo 10.2.4 papunktyje numatytų reintegracijos priemonių įsigijimo kaina neturi viršyti 12 eurų sumos vienam asmeniui, o tvarkos aprašo 10.2.7 papunktyje numatytų reintegracijos priemonių įsigijimo kaina neturi viršyti 3 eurų sumos vienam vaikui.

[Pakeitimas 14 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

15. Tiesioginiai karių ir tarnautojų vadovai užtikrina, kad karys, tarnautojas ir šeimų nariai turėtų galimybę pasinaudoti tarnybos (darbo) vietoje teikiamomis reintegracijos priemonėmis.

V SKYRIUS

REINTEGRACIJOS TVARKA

16. KMT psichologas pirminio karių ir tarnautojų psichologinės būklės vertinimo KMC metu, atsižvelgdamas į šio vertinimo rezultatus ir karių, tarnautojų poreikius, sudaro asmenų individualiąją reintegracijos programą, kurioje nustatomos reintegracijos priemonės.

17. Jeigu karys atsisako dalyvauti reintegracijos programoje ar atsisako dalies individualiojoje reintegracijos programoje nustatytų priemonių, tai įrašoma į kario ambulatorinę

kortelę (forma KAM 40-025-1/a). Karys savo sprendimą patvirtina parašu. Kad tarnautojas atsisako dalyvauti reintegracijos programoje ar atsisako dalies individualiojoje reintegracijos programoje nustatytų priemonių, KMT psichologas užrašo ant tarnautojo sveikatos pažymos ir šį įrašą tarnautojas patvirtina savo parašu.

18. Jei kario, tarnautojo reintegracija numatyta kitoje sveikatingumo įstaigoje, KMT psichologas reintegracijos programos priemones įrašo siuntime (forma KAM 40-027/a) į kitą sveikatingumo įstaigą.

19. KRC psichologas gali koreguoti kario ar tarnautojo individualiąją reintegracijos programą, atsižvelgdamas į asmens psichologinę būklę, jo poreikius ir vadovaudamasis tvarkos apraše nustatytais reintegracijos organizavimo sąlygomis.

20. KRC psichologas, atsižvelgdamas į šeimų narių poreikius, sudaro šeimos nario individualiąją reintegracijos programą, kurioje nustatomos reintegracijos priemonės.

21. Kitoje sveikatingumo įstaigoje kario ar tarnautojo individualioji reintegracijos programa sudaroma atsižvelgiant į KMT psichologo siuntime siūlomą reintegracijos programą, į kario, tarnautojo pasirinkimą ir sutartyje su KMT nustatytas paslaugų teikimo sąlygas.

[Pakeitimas 21 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

22. Kitoje sveikatingumo įstaigoje šeimų narių individualioji reintegracijos programa sudaroma atsižvelgiant į šeimos nario pasirinkimą ir sutartyje su KMT nustatytas paslaugų teikimo sąlygas.

[Pakeitimas 22 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)

23. KRC psichologas, nepažeisdamas asmens sveikatos būklės privatumo, informaciją, reikalingą reintegracijos priemonėms toliau teikti, perduoda psichologui, kuris organizuoja tolesnį reintegracijos priemonių įgyvendinimą KAS institucijose ar jų padaliniuose.

24. KAS institucijose ar jų padaliniuose, kuriuose tarnauja (dirba) iš tarptautinės operacijos grįžę kariai ir tarnautojai, reintegracijos priemonės jiems ir jų šeimų nariams, nurodytas tvarkos aprašo 11 punkte, organizuoja KMT psichologai.

[Pakeitimas 24 p.: KA ministro įsakymas Nr. 853 \(2016-09-14\)](#)
